

● dienst in de kijker

Halt aan de mondinfecties!

Mondinfecties behoren tot de vaakst voorkomende infectieziekten. Vervelend voor wie gezond is, ernstig voor wie ziek is en al een verminderde weerstand heeft. Infecties sturen behandelingen in de war en belemmeren de genezing. Daarom bindt de werkgroep mondzorg samen met de diensten de strijd tegen de mondinfecties aan.

Slechte mondhygiëne leidt tot bacteriële infecties. En die infecties zoeken hun weg in ons lichaam, zeker als we verzwakt zijn. "Artsen zijn er zich steeds meer van bewust dat patiënten pas met een gezonde mond aan zware behandelingen zoals chemotherapie kunnen beginnen", vertelt Rita Cauwels, tandarts en lid van de werkgroep mondzorg. "Soms krijgen patiënten een volledige mondsanering onder narcose, om risico's tijdens hun behandeling uit te sluiten. Geen chemotherapie met onverzorgde tanden dus."

MEER DAN BASISMONDZORG

Drie maal per dag tanden poetsen is het credo. Maar niet alle patiënten nemen het even nauw met de mondhygiëne. En vaak weten ze ook niet hoe ze hun tanden en mond het best kunnen verzorgen. "Patiënten die chemo- en radiotherapie krijgen hebben vaak mondklachten. De verpleegkundigen van onze dienst moedigen de patiënten stelselmatig aan om hun mond goed te verzorgen om problemen te voorkomen", vertelt Berna Van De Winckel, hoofdverpleegkundige Hematologie. "Op een formulier houden ze nauwgezet bij hoe het met de mond van de patiënt gesteld is. Klaagt hij over pijn? Zijn de lippen zacht en vochtig of droog en gekloven? Heeft de patiënt gebroken tanden

of tandbederf? Die informatie gaan we ook opslaan in het elektronisch patiëntendossier." De verpleegkundigen van de afdeling Hematologie werden op weg geholpen door de werkgroep mondzorg (tandartsen, hoofdverpleegkundigen, basisverpleegkundigen, de verpleegkundig-specialiste oncologie en de stafmedewerker standaardenbeleid). Ze kregen standaardprocedures en volgden een opleiding. Hoe vaak poetsen, welke tandenborstel en welke techniek gebruiken, hoe omgaan met kunstgebitten en implantaten, welk materiaal gebruiken, ... de verpleegkundigen weten hoe ze mondhygiëne moeten aanpakken en geven hun kennis ook aan de patiënten door. Ze gaan daarbij een stap verder dan de basismondzorg. "Sinds onze verpleegkundigen die extra aandacht aan mondhygiëne besteden, zijn de mondslijmvliesontstekingen bij onze patiënten minder ernstig. De standaarden zijn nuttige werkinstrumenten. In het voorjaar van 2009 publiceren we ze op intranet zodat alle diensten er gebruik van kunnen maken".

RAGERS EN TONGSCHRAPERS

"De werkgroep heeft ook onderzocht wat het beste materiaal is voor de mondverzorging van onze patiënten.

Rita Cauwels. "Zachte tandenborstels, protheseborstels, ragers, tongschrapers, neutrale

mondswabs, ... behoren nu tot de standaarduitrusting en zijn permanent te bestellen in de ziekenhuisapotheek.

Nuttig, want het juiste materiaal kan echt het verschil maken. "Onze patiënten hebben vaak last van mondslijmvliesontsteking", vertelt Berna Van De Winckel. "Een heel pijnlijke aandoening. De patiënten krijgen vaak geen vast voedsel meer binnen en hebben moeite met praten en slikken. Tot voor kort konden we niet meer doen dan hun pijn verlichten en intensieve mondspoelingen geven". Tot

geziene gast op de hospitalisatie-afdeling Hematologie. Berna Van De Winckel: "Ik krijg vaak de vraag: is dr. Cauwels hier vandaag? En patiënten die twee dagen niet konden spreken van de pijn, zijn heel erg dankbaar als ze is langsgeweest."

"Ik krijg veel hulp van de verpleegkundigen op de afdeling", aldus Rita Cauwels. "Ze volgen de standaarden die de werkgroep opgesteld heeft en houden alle informatie over de mondstatus van de patiënt bij op een handig formulier. Dat formulier geeft me heel snel een overzicht van de evolutie van de klachten, de ernst van de pijn en de plaatsen die getroffen zijn. Zo kan ik mijn toestel effectief afstellen en de meest geschikte behandeling geven. Ik zie ook onmiddellijk welke graad van mondslijmvliesontsteking de patiënten hebben. Als de gegevens goed bijgehouden worden kan ik zelfs preventief te werk gaan bij patiënten die ik al eens behandeld heb. De behandeling kan dan onmiddellijk starten bij de eerste tekenen van een nieuwe mondslijmvliesontsteking."

De laserbehandeling blijkt zo effectief dat de dienst een eigen lasertoestel wil aankopen. Berna Van De Winckel: "Rita gaat een aantal verpleegkundigen opleiden zodat ze de patiënten zelf verder kunnen helpen. Vandaag is er immers maar een toestel in het ziekenhuis en is Rita de enige die de therapie kan toepassen. En ze is druk bevraagd. De mond-tot-mond reclame doet zijn werk."

"En toen deed tandarts Rita Cauwels haar intrede met haar koffertje en een set laserbrillen."

MONDZORG

- De mondzorgstandaarden zijn vanaf 1 maart 2009 beschikbaar op intranet
- 12 maart 2009: vorming basismondzorg bij de gehospitaliseerde patiënt door drs. Rita Cauwels en drs. Luc Devisschere
- 2 en 3 februari 2009: toelichting bij Low Level Laser Therapie tijdens de 2-daagse specialisatiemodule Hematologie voor verpleegkundigen (VVR0)

Rita Cauwels met haar koffertje en set laserbrillen haar intrede op de afdeling deed.

"Ik behandel de letsels van mondslijmvliesontstekingen met lage energie laser", vertelt Rita Cauwels. "Het is een pijnloze en heel snelle behandeling. Ik maak geen contact met de wonde en de letsels worden maar enkele seconden belicht. De therapie versnelt de celgenezing. En het resultaat is verbluffend: heel wat patiënten voelen onmiddellijk na de behandeling al minder pijn. De meeste wondes zijn na een week verdwenen. Zonder de lasertherapie duurt dat twee tot drie weken." Rita Cauwels is een graag

OPLEIDING

De werkgroep mondzorg gaat veel energie steken in de opleiding van verpleegkundigen, zowel op de hospitalisatie-afdelingen als in de poliklinieken. "In het voorjaar organiseren we een reeks opleidingen waar alle diensten op uitgenodigd worden. Het werk van de werkgroep zit er trouwens niet op want de standaarden die we opgesteld hebben, zullen van dienst tot dienst aangepast worden. Elke discipline kampt immers met zijn eigen problemen en vraagt om een specifieke aanpak op het vlak van materiaal, technieken, ... Maar we streven wel een gemeenschappelijk doel na: weg met de mondinfecties!"